

## Psalmii treptelor sau Cântări de pelerinaj

Această mică grupare de psalmi din Cartea Psalmilor constă din cincisprezece cântări scurte. Despre ce vrea să spună titlul dat lor, de fapt, părerile sunt foarte împărțite deja din vechime și astăzi încă sunt la fel. Titlul este tradus fie „Cântarea treptelor”, fie „Cântarea suirii”. Dar fiecare dintre aceste două traduceri a condus iarăși la mai multe interpretări cu totul diferite ale sensului.<sup>1</sup>

**I. Cântarea treptelor.** Această traducere are avantajul că cuvântul המעלות [twl(mh)] apare și în rest în semnificația trepte, de exemplu, ale tronului, 1 Împărați 10.19 și în continuare, sau ale altarului, Exodul 20.26; Ezechiel 43.17. Dar foarte diferită este interpretarea sensului, în funcție de cum ne gândim la trepte ca desemnare liturgică a poziției sau la treptele sunetului melodiei, la forma structurii psalmilor sau referitor la conținutul psalmilor.

1) Interpretarea în funcție de *poziția cântăreților*. – a) În Templul de mai târziu, cincisprezece trepte duceau în sus, din curtea exterioară a femeilor în cea a bărbaților. Pe aceste trepte cântau leviții în seara primei zile a sărbătorii corturilor. Creștinul evreu, *Nikolaus de Lyra*, (decedat pe la 1340), a susținut că leviții ar fi cântat pe fiecare dintre aceste trepte una dintre cele cincisprezece cântări. Totuși, aceasta nu este, cum indică *Delitzsch*, o tradiție evreiască mai veche. Talmudul numai compară cele 15 cântări ale treptelor cu cele 15 trepte, fără ca să le aducă altfel pe amândouă într-o legătură mai strânsă. Abia mai târziu, interpreți evrei și părinți ai Bisericii spun că cei 15 psalmi și-ar avea numele de la cele 15 trepte, iar Lyra și ceilalți au introdus acea părere, că ei au fost cântați de pe trepte. Toată interpretarea se bazează pe o tradiție nesigură și ce stă împotriva ei este că titlul acestor psalmi ar fi atunci așa de superficial cum nu este altul. – b) *Luther* spune despre părerea lui Lyra: „Mi se pare că aceasta nu seamănă deloc cu adevărul. Într-adevăr, aceasta n-o putem tăgădui, că cuvântul ebraic ar însemna așezat în trepte, scară, urcare. De aceea, atât cât este posibil, rămân la înțelesul cel mai simplu și consider că acești psalmi sunt numiți așa, pentru că au fost cântați pe un loc mai înalt, într-un *cor* așezat mai sus, de către leviți sau preoți. În același fel, la noi, în bisericile noastre, cel care cântă sau predică altora, acela stă de obicei într-un loc mai ridicat, mai în relief, ca astfel să poată fi văzut și auzit cu atât mai ușor de oricine.” Titlul lui Luther: „O cântare într-un cor mai sus” nu se referă deci la un ton mai înalt al melodiei, cum este acceptat frecvent, ci, de asemenea, la poziția cântăreților, numai că el nu se gândește la treptele în sine, ci la „corul” la care se urcă pe trepte.

2) Interpretarea referitoare la *cântatul pe un ton mai înalt* al melodiei sau ridicarea treptată a tonalității se găsește, dimpotrivă, la *Calvin*, potrivit precedentului exegeților evrei: Saadia Gason († 941) și Eben-Ezra († 1167).

3) Interpretarea *ținând cont de conținut*. – Părinții Bisericii s-au gândit, în privința treptelor, la acele trepte care duceau din curtea exterioară la Sfânta Sfintelor. Aici interpretarea alegorică a conținutului psalmilor pentru etapele vieții lăuntrice era evidentă, astfel că ei formau o *Scala Santa*. Așa, de exemplu, explică Otmar Nachtgal: Cântarea ridicării sau a urcării, care indică în felul acesta sufletul acelora care urcă de la lucrurile pământești, la Dumnezeu. Această interpretare alegorică, la care se poate ajunge ușor și de la cealaltă traducere, „Cântare a pelerinajelor (la Sion)”, a devenit foarte agreată. Chiar și *Spurgeon* o respectă într-atât, încât pentru acei cititori ai săi, care o iubesc, dă în această direcție o notificare în prefețele individuale

---

<sup>1</sup> Deoarece rezumatele lui Spurgeon, împărțite în locul acesta, nu sunt suficiente în câte o privință, preferăm să dăm, independent de ele, un rezumat despre diferitele păreri. Interpretarea pe care o preferă Spurgeon însuși este indicată aici. – *J. M.*

ale psalmilor. În cazul acesta el se gândește la treptele pe care sufletul, din cea mai adâncă mâhnire și supărare, se avântă în sus, la cea mai fericită desfătare a părtășiei cu Dumnezeu.

4) Interpretarea *pe baza structurii* acestor psalmi. „Este meritul lui *Gesenius*”; spune *Delitzsch*, „de a fi pătruns primul adevăratul sens al titlului problematic al psalmului, deoarece din 1812 el a predat [în sensul de a da învățătură] că cele cincisprezece cântări au numele de la ritmul ideilor lor, care progresează treptat, și deci numele nu se referă la datina serviciului divin, ci la structura tehnică. Cântările se numesc *Cântările treptelor*, care culminează, și anume, prin intermediul  $\pi\lambda\omicron\chi\eta$  ( $\epsilon\pi\pi\lambda\omicron\chi\eta$ ) în latină *anastrophe*, după terminologia retoricii, adică sunt cântări care înaintează în mod ascendent cu ajutorul reluării imediate a cuvântului anterior. Asemănătoare sunt cântecele care sunt cântate la dansul național al țăranilor sirieni, dansul agățării, la care dansatorii se împerechează cu ajutorul degetului mic. Strofele acestor cântece atârnă unele în altele ca zalele unui lanț sau ca degetele dansatorilor, deoarece strofa următoare începe cu cuvintele cu care s-a termina cea anterioară.” Foarte limpede ne întâmpină această mișcare a ideilor, oarecum treptată, cățărătoare, de exemplu, în psalmul 121:

1. Îmi ridic ochii spre munți; de unde îmi va veni *ajutorul*?
2. *Ajutorul* meu vine de la DOMNUL, care a făcut cerurile și pământul.
3. El nu va îngădui să ți se clatine piciorul; *Cel care te păzește nu va dormita*.
4. Iată, *Cel care păzește* pe Israel *nu va dormita*, nici nu va dormi.
5. *DOMNUL ESTE Cel care te păzește*, *DOMNUL* este umbra ta pe mâna ta dreaptă.
6. Soarele nu te va bate ziua, nici luna noaptea.
7. *DOMNUL te va păzi* de orice rău, *îți va păzi* sufletul.
8. *DOMNUL va păzi* ieșirea ta, și intrarea ta, de acum și pentru totdeauna.

Este neîndoielnic corect, că această formă de artă, care se găsește, într-adevăr, și în alte piese poetice ale Vechiului Testament, (de exemplu: Psalmul 29.1; Isaia 26.5,6; Judecători 5.3,5,6), apare în acest grup de psalmi așa de frecvent ca în nicio altă parte, în timp ce paralelismul termenilor, care de altfel constituie forma fundamentală a structurii, le lipsește aproape de tot. Dar relația titlului cu anadiploza este contrazisă de faptul că aceasta lipsește complet în Psalmul 132, în alții, de exemplu: 124; 126; 129; 133, cel puțin pierde foarte mult din importanță. Chiar și למעלשת, care apare o singură dată (în Psalmul 121), se lasă explicat numai forțat cu această concepție (*Delitzsch*: după felul treptelor).

II. *Cântarea suirilor*. Această traducere se sprijină pe faptul că cuvântul עלה determinat înseamnă de multe ori *a se sui*. Aceasta a devenit o expresie permanentă atât pentru călătoriile din lunca babiloniană (sau din bazinul egiptean al văii Nilului) spre Palestina, cât și pentru suirea spre Ierusalim, din părțile situate mai jos ale țării sfinte, compară cu: Psalmul 122.4; Exodul 32.24 și αναβαλινειν Marcu 10.33, în mod deosebit Luca 2.24 și Faptele apostolilor 18.22. Interpretarea este iarăși una multiplă:

1) Speculația unor comentatori mai vechi, conform căreia David a compus aceste cântări pentru *aducerea Chivotului Legământului* în Cortul Întâlnirii construit pe Sion, este, de asemenea, foarte favorabilă preferinței lui *Spurgeon* de a atribui toți Psalmii lui David, dacă este posibil. Cu această concepție se potrivește chiar bine, firește, acceptarea (vezi apoi mai jos, la 3), că această culegere de cântări compuse de David, a devenit în vremea de mai târziu cartea de cântări de pelerinaj a pelerinilor care se suiau la Templu pentru sărbătoare. În orice caz, Psalmul 131 se potrivește perfect cu 2 Samuel 6.21 și în continuare, cum, de fapt, mulți dintre acești psalmi sunt compuși în spiritul autentic al lui David. Totuși, cu greu, chiar și numai la unii

dintre aceștia, ar putea fi atribuită compunerea lor de către David, chiar și numai din motive lingvistice, căci ar trebui repetat, ca la cântările din cărțile noastre de cântări, să acceptăm treptat o modernizare eficace a caracteristicii limbii. Mențiunea din titlu, care există la patru psalmi: „A lui David”, n-a devenit generală, ci lipsește la martorii importanți. Dar chiar și după conținut, situațiile motivate prin Ezra și în mod deosebit prin Neemia, constituie totuși în medie, fondul acestor psalmi.

2) În cazul *întoarcerii din Babilon*, pe care Ezra 7.9 o numește **המעלה מכבל**, deja voci din secolul al doilea indică acest titlu. Majoritatea „suirilor” se explică prin faptul că întoarcerea a avut loc în mai multe grupe. Unele, ca Psalmii: 121, 123-125; 129; 130; 132; 133, se potrivesc perfect cu cântările de călătorie ale emigranților întorși acasă; dar altele, nu. Psalmul 120 este, dacă vrem, într-adevăr, să-l aducem în legătură deosebită cu exilul, o cântare din mijlocul acestuia; dar Psalmul 126 nu sună în a doua parte a sa ca o cântare a celor care se întorc acasă, ci a celor care s-au întors în patria devastată. Iar psalmii 122 și 134, care presupun situația pusă în ordine a Templului și a Ierusalimului, nu se pot explica în nici un caz ca fiind din vremea întoarcerii acasă.

3) De pe vremea lui *Angellius* (1606) a venit ideea și în cele din urmă a devenit unanim acceptată, că prin aceste „suiri” s-ar înțelege pelerinajele anuale la cele trei mari sărbători de pe vremea Templului de mai târziu. Ce-i drept, pluralul acesta **מעלשות** nu se poate dovedi că a fost folosit pentru *pelerinaje*; dar este suficient că **עלה** este expresia obișnuită pentru *suirea* la sărbători, precum singularul **מעלה** din Ezra 7.9 are semnificația „Călătorie la Ierusalim”. Și în ceea ce privește conținutul, se potrivesc cel puțin primii trei psalmi prea bine la această interpretare, ca să n-o considerăm cea corectă. Și în Psalmul 132 se află în versetul 7 o relație directă cu pelerinajul. Trebuie remarcat însă că pelerinii se află deja la porțile cetății sfinte în Psalmul 122 și că multe din cele ce urmează se explică cel mai bine din sufletul celor care tocmai au ajuns la Ierusalim (Psalmul 123-125), apoi al celor care rămân în Sion (Psalmul 126-133) și al celor care împărtășesc binecuvântări frățești cu slujitorii lui Dumnezeu în Templu (Psalmul 134), astfel încât trebuie să luăm denumirea de „cântări ale urcușurilor” într-un sens mai larg și să nu o limităm la urcușurile propriu-zise. În general, conținutul acestor mici cântări populare se potrivește perfect pentru o carte de cântări a pelerinilor în sărbătoare (cuvântul „pelerini în sărbătoare” luat în acel sens larg), așa că și mulți dintre comentatorii cei mai recentți, ca *Bäthgen* și *Keßler*, țin cu tărie de această interpretare a titlului, ca fiind cel mai firesc și mai probabil. Și *Spurgeon* l-a pus, în special în interpretarea sa, ca bază. Cu această explicație a titlului încă n-a fost spus că toți acești psalmi trebuie să fi fost compuși deja inițial în acest scop. – Cu aceasta încă n-am citat toate interpretările, dar vrem în final să ținem seamă de sfatul lui *Luther*, care spune: Din moment ce acest lucru are puține consecințe pentru înțelegerea psalmilor, cred că ar trebui să fim mulțumiți, căci chestiunea rămâne totuși incertă. – J. M.

Potrivit obiceiurilor care mai domnesc și astăzi la locuitorii Orientului, consider ca foarte probabil că interpretarea titlului, ca fiind *cântări ale pelerinilor în sărbătoare*, se potrivește esențial cu ce este corect. Nimic nu este mai frecvent decât să auzi, indivizi sau grupe de băștinași care merg împreună prin țară și de-a lungul cărărilor de munte, în mod deosebit seara, cântând unul dintre cântecele lor preferate. Odată, când am coborât de pe Sumun, deasupra de Beirut, cu o ceată întregă de băștinași, au început și aceștia să cânte dintr-odată, de la sine, toți împreună, Luna strălucea luminoasă pe cerul senin și ei și-au continuat mult timp cântatul. Nu voi uita prea curând impresia pe care a făcut-o asupra mea acest concert la lumina Lunii, în timp ce coboram drumul pe partea de răsărit a Libanului, spre Bakaa, pe drumul spre Baalbeck. În liniștea miezului de noapte și în singurătatea înălțimii sublime răsunau tonurile aspre și totuși

înduioșate pentru sunetele melodiilor plăcute, ale acestor glasuri de stentori, pline și puternice, și trezeau pretutindeni, aproape și departe, ecoul moțâind în prăpăstiile stâncoase ale munților. Scene asemănătoare vor fi însuflețit adesea urcarea dificilă spre Ierusalim. Se obișnuiește în această țară să se călătorească vara, în timpul nopții, în lumina clară a lunii, și știm că pelerinii israeliți, mergând la sărbătoare, făceau călătoria în grupuri mari. Când Domnul Isus a urcat pentru ultima dată de la Ierihon la cetatea sfântă, n-a fost însoțit numai de cei doisprezece, ci de încă mulți alții, bărbați și femei, și ar fi ciudat dacă n-ar fi încercat din când în când să-și păstreze sufletul liber de influența deprimantă a pustiei înfiorătoare și să-l însenineze, în timp ce cântau una sau alta dintre frumoasele cântări ale Sionului. *W.M. Thomson* 1881.

---

Tradus din „*Die Schatzkammer Davids*”, Ediția 2004, Editura CLV - Bielefeld